

Beredskabsplan

Æresrelaterede konflikter & negativ social kontrol

Udkast 2023

Foto:

Indhold

Formål.....	4
Definitioner på Æresrelaterede Konflikter og Negativ Social Kontrol.....	4
Æresrelaterede konflikter	4
Negativ social kontrol	5
Opmærksomhedspunkter	5
Generelle symptomer og signaler	5
Symptomer og signaler der er særlige for børn og unge under 18 år	6
Symptomer og signaler særlige for voksne over 18 år	6
Det tværfaglige samarbejde	7
Handleguide	7
Håndtering af bekymring	8
Kontakt	9
Kontaktoplysning på nationale aktører	10

Formål

Den personlige frihed er grundlæggende i Danmark. Det er vigtigt, at alle personer i landet har friheden til at være dem selv. Desværre opleves det stadig, at der er mennesker der lever et liv med trusler, vold og undertrykkelse blandt andet på baggrund af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Der er blandet andet unge mænd og kvinder der bliver tvunget til at indgå i et ægteskab de ikke selv har valgt, og børn bliver sendt på opdagelsesrejser væk fra vante omgivelser, da deres forældre eller familie mener de er blevet for danske.

I Danmark skal det ikke kunne lade sig gøre, at der er mennesker der oplever at retten til at bestemme og have kontrol over egen krop, bliver taget fra dem. Desværre er det således, at det sker. I Frederikssund Kommune kan dette desværre også ske. Derfor kan man som medarbejder i Frederikssund Kommune møde udfordringer i relation til æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. For at mindske dette, bliver det pr. 1. januar 2024, i forbindelse med Barnets Lov, lovpligtigt at alle kommuner har en beredskabsplan og klar strategi for, hvordan man forebygger, opsporer og håndterer hvis en person udsættes for æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol. Denne beredskabsplan skal op og revurderes senest hvert fjerde år, således den er opdateret med den aktuelle viden, lovgivning og handlingsmuligheder.

Formålet med denne beredskabsplan mod æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol er dermed, at sikre at fagpersoner er klædt godt på i handlemuligheder til hvis de har mistanke eller bekymringer om, at en borger bliver udsat for netop dette. Sager om æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol kan ofte indeholde komplekse problemstillinger, og det kan derfor som medarbejder, være svært at vurdere hvornår og hvordan man skal handle på en mistanke.

Beredskabsplanen er henvendt til medarbejdere i Frederikssund Kommune, som har direkte berøring med borgere. Herunder Center for Familie og Rådgivning, Center for Børn og Skole, lærere, pædagoger, uddannelsesvejledere, Center for Job og Rådgivning, Sundhedsplejerskerne, Gadeteamsmedarbejdere m.m.

Definitioner på Æresrelaterede Konflikter og Negativ Social Kontrol

Frederikssund Kommune har valgt at tage udgangspunkt i de definitioner, der bruges i regeringens nationale handleplan til forebyggelse af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol.

Æresrelaterede konflikter

Ud fra den nationale handleplan mod forebyggelse af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, skal definitionen for en æresrelaterede konflikt forstå som:

"konflikter der opstår inden for nære, familiære relationer, og hvor konflikten skyldes en opfattelse af, at familiens ære er blevet krænket"

Æresrelaterede konflikter omhandler kontrol, overgreb og konflikter, der opstår inden for nære, familiære relationer, og hvor konflikten skyldes en opfattelse af, at familiens ære er blevet krænket.

Familiens ære er knyttet til en opfattelse af familien som en samlet enhed, hvor den enkeltes handlinger påvirker hele familien og dens ære. Det er således hele familiens omdømme og ære der skades, hvis et familiemedlem handler i strid med normer for, hvad der opfattes som god opførsel. Æresrelaterede konflikter kan f.eks. opstå i tilfælde hvor et familiemedlem har en kæreste, har et seksuelt forhold uden for ægteskab, har valgt en ægtefælle mod familiens ønske, er homoseksuel eller ønsker skilsmisse. Både mænd og kvinder kan blive udsat for æresrelaterede konflikter (Regeringen, 2016, pp. 8).

Negativ social kontrol

Den nationale definition af negativ social kontrol kan findes i regeringens handlingsplan til forebyggelse af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, og skal forstås således:

”Negativ social kontrol i forhold til æresrelaterede konflikter handler om handlinger, styring, kontrol eller sanktioner, der i væsentlig grad hæmmer eller begrænser den enkeltes livsudfoldelse, adfærd, valg og rettigheder”

At blive udsat for negativ social kontrol, kan ofte få konsekvenser for det enkelte individ i form af eksempelvis manglende frihed, herunder manglende deltagelse i skole- og fritidsaktiviteter. I ekstreme tilfælde kan negativ social kontrol føre til tvungne udlandsophold (genopdragelsesrejser), tvangsægteskab, udstødelse fra familien, æresrelateret vold eller æresdrab (Regeringen 2016, pp. 9).

Opmærksomhedspunkter

Nedenstående liste skal ses som værende pejlemærke man kan kigge efter, når det kommer til at øge opmærksomheden på opsporing af mistriksel grundet æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol. Det er dog vigtigt at pointere, at nedenstående ikke skal ses som en facitliste, men blot som en række opmærksomhedspunkter. Ligeledes er det også vigtigt at pointere, at mange af nedenstående punkter også kan ses ved generel mistriksel. Det er derfor vigtigt at man som fagperson kan vurdere, om der er tale om generel mistriksel eller om borgeren er involveret i en æresrelaterede konflikt eller udsat for negativ social kontrol. Ydermere er det vigtigt at pointere, at æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol kan ramme alle borgere uanset køn, alder og etnicitet.

Generelle symptomer og signaler

- **Psykiske og fysiske symptomer:**
 - Generel mistriksel
 - Ensomhed
 - Koncentrationsproblemer
 - Psykosomatiske symptomer som ondt i hovedet, maven eller andre dele af kroppen
 - Samvittighedskvaler

-
- Depression og/eller angstanfald
 - Relationsproblemer
 - Skyld- og skamfølelser
 - Forsøg på selvmord eller anden selvskade
- **Adfærdsændringer:**
 - Ændring i påklædning
 - Lyver
 - Mistroisk
 - Aggressiv og udfarende
 - Virker bange, angst og indelukket
 - "Alt for" velfungerende/overtilpasse

Symptomer og signaler der er særlige for børn og unge under 18 år

- **Skole og fritidsliv:**
 - Barnet/den unge oplever sociale restriktioner
 - Deltager ikke i skolens arrangementer eller andre fritidsaktiviteter
 - Må ikke deltage i aktiviteter med det modsatte køn – herunder lektieaktiviteter
 - Familien afskærer bestemte uddannelsesvalg
 - Skolepræstationer bliver dårligere
 - Overpræstation hvor næsten al fritid bruges på skolearbejde
 - Lever et dobbeltliv
 - Eksempelvis forskel i opførsel i skolen og i hjemmet
 - Hentes af bror eller anden familiemedlem lige efter skole
- **Familierelationer:**
 - Der tales om forlovelse i hjemmet
 - Familien skal rejse til hjemlandet over en længere periode
 - Er tidligere løbet hjemmefra
 - Søster eller bror har været udsat for pres
 - Eksempelvis pres til ægteskab
 - Familien overvåger og kontrollerer adfærd og sociale aktiviteter
 - Familie/ægtefælle tjekker mobil og sociale medier

Symptomer og signaler særlige for voksne over 18 år

- **Job og uddannelse:**
 - Ægtefælle/familie vil bestemme niveau af deltagelse på arbejdsmarkedet og sprogskole
 - Begrænsninger i uddannelsesvalg
 - Stort ansvar og mange forpligtelser i hjemmet
 - Meget fravær fra sprogskole, praktik, job eller lign
 - Svær at motivere til aktiv deltagelse på arbejdsmarkedet/arbejdsmarkedsrettede aktiviteter

- **Familierelationer:**

- Familien skal rejse til hjemlandet over en længere periode
- Vedkommende har været på krisecenter eller henvendt sig ang. muligheden herfor
- Andre i familien, eksempelvis børn eller søskende, har været udsat for pres
 - o Eksempelvis til ægteskab
- Må ikke deltage i aktiviteter med det modsatte køn
- Familien/ægtefællen overvåger og kontrollerer adfærd og sociale aktiviteter
- Familien/ægtefællen tjekker mobil og sociale medier
- Der har tidligere været vold eller trusler om vold i familie

Handleguide

Der er ingen der forventer, at medarbejdere i Frederikssund Kommune skal være eksperter i arbejdet med æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol. De skal dog være opmærksomme og reagere, hvis de har mistanke om, at en person er involveret i æresrelaterede konflikter eller udsat for negativ social kontrol.

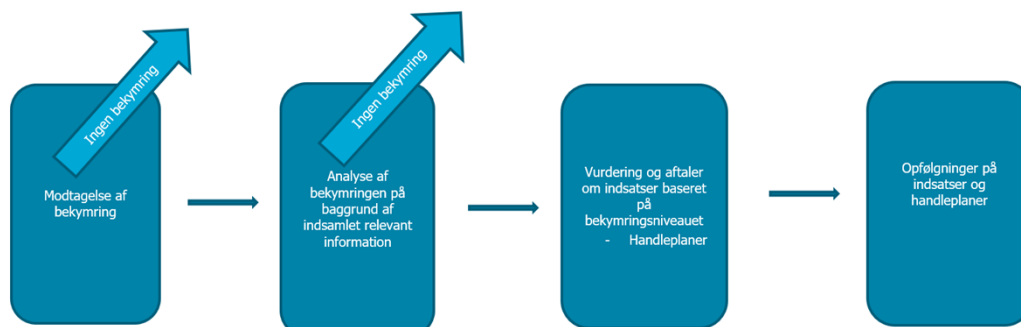
I sager om bekymringer vedrørende mistrivsel hos børn og unge, er det helt centralt at være bevidst om skærpet underretningspligt. Dette er uanset om det omhandler sager i relation til æresrelaterede konflikter eller ej.

Ved konstatering eller mistanke om sager om æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol, skal man tage kontakt til enten Underretningstelefonen, Jacob Jørgensen, leder af Trivsel og Kriminalitetsforebyggelse eller Rådgivningshuset. Herfra kan man modtage råd og vejledning til videre forløb. Det er efterfølgende op til modtageren, at vurdere og kvalificere bekymringen. Hertil er det også deres opgave, at inddrage relevante samarbejdspartnere og udarbejde eventuelle handleplaner.

Det er dog vigtigt at understrege, at hvis der vurderes at være mistanke om en æresrelaterede konflikt eller at barnet eller den unge udsættes for negativ social kontrol, skal man ikke informere forældre om denne bekymring først. Dette gøres ikke, da det kan udgøre en sikkerhedsrisiko for barnet eller den unge, hvis familien informeres om mistanken før samtaler med barnet eller den unge.

Med § 18.3 i Barnets Lov er mulighed for, at afholde børnesamtale inden forældrene inddrages hvis der vurderes mistanke om æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol.

Alle indkommende bekymringshenvendelser tages op og drøftes, men vurderes bekymringshenvendelsen til at være uden bekymring og irrelevant for videre sagsbehandling, henlægges sagen.

Figur 1: Handlingsforløbet fra modtagelse af bekymring, til afslutning og evaluering af sagen.

Kontakt

Bekymringer vedrørende personer under 30 år:

Jacob Holm Jørgensen, leder af Trivsel og Kriminalitetsforebyggelse

Telefon: 20476664

Mail: jjoe@frederikssund.dk

Underretningstelefonen

Telefon: 47351000

Bekymringer vedrørende personer over 30 år:

Rådgivningshuset

Telefon: 70222210 (mandag, onsdag, torsdag og fredag mellem 9-12)

Mail: raadgivningshuset@frederikssund.dk

Hvis du som medarbejder i Frederikssund Kommune får mistanke eller bekymring for en person vedrørende æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol, skal du altid henvende dig til de nærmeste leder. Derfra kan I sammen tage kontakt til enten Underretningstelefonen eller Jacob Jørgensen, leder af Trivsel og Kriminalitetsforebyggelse, når det omhandler unge under 30 år, eller Rådgivningshuset hvis det omhandler voksne over 30. Herefter vil de forskellige enheder tage bekymringen med videre, og sikre inddragelse af relevante fagfolk.

Det er dog vigtigt at huske på, at hvis man har en bekymring eller mistanke som omhandler et barn eller en ung, skal man ikke inddrage forældrene i første omgang. Det er vigtigt, at man først taler med barnet eller den unge alene, da det kan udgøre en sikkerhedsrisiko hvis familien informeres før samtaler med barnet eller den unge.

Ved akut handling

Opstår mistanken med behov for akut handling udenfor kommunens åbningstid, skal man hurtigst muligt kontakte politiet på telefon 114.

Yderligere viden om æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, kan findes hos SIRI.

Kontaktoplysning på nationale aktører

RED Rådgivning

Web: <https://red-center.dk/raadgivning/for-unge>

Tlf. 70 27 76 86 (hele døgnet)

Tilbyder rådgivning om æresrelaterede konflikter til unge, forældre og fagfolk.

RED Rådgivning tilbyder rådgivning, konfliktmægling, psykologhjælp mv. til de unge, herunder en (anonym) hotline samt professionel sparring og konsulentbistand til fagfolk, der arbejder med etniske minoritetsunge, som er udsat for pres, kontrol eller tvang fra familien.

Red Safehouse

Web: www.red-safehouse.dk

Tlf. 45 11 78 00 (hele døgnet)

RED (Rehabiliteringscenter for etniske unge i Danmark) giver længerevarende ophold, beskyttelse og behandling til enlige unge og par uden børn, der er truet af tvangsægteskaber og/eller æresrelateret vold. Centret tilbyder et sikkert sted at bo og hjælp til at starte et liv på egne ben.

Børns Vilkår

Tlf. 116 111 (alle dage kl. 11.00-23.00, nattelinde ml. 23.00-02.00)

Gratis og anonym rådgivning til børn via både telefon, sms, chat eller igennem en brevkasse. Rådgiverne kan også tilbyde en professionel bisidder til de børn, som ringer til BørneTelefonen, og som har brug for hjælp i mødet med den offentlige forvaltning.

Sikkerhedskonsulenterne, Region Hovedstaden

Maria: 51 36 83 54, vm93@kk.dk

Louise: 24 87 10 53, ji9c@kk.dk

Annelise: 24 37 95 89, vz13@kk.dk

Tilbyder generel sparring og rådgivning i konkrete sager vedr. negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter. Sikkerhedskonsulenterne kan inddrages helt konkret, hvor de deltager i møder med barnet/den unge. Dette skal selvfølgelig altid være i overensstemmelse med barnet/den unges ønske.

Trivsel & Kriminalitets -
forebyggelse
Torvet 2
3600 Frederikssund
47 35 10 00

www.frederikssund.dk